

Een gedicht met lessuggesties.

Op praxisbulletin.nl:

- werkblad *Tuimelgedachten*
- gedicht *Tuimelgedachten*

Poëzie-inspiratie

Deze rubriek biedt volop poëzie-inspiratie. Het gedicht *Tuimelgedachten* van Fabien van der Ham komt uit de methode *Dichtdenken & denkdichten* die zij ontwikkelt. Zij maakt gedichten die kinderen aanzetten tot denken & dichten.

TEKST: FABIEN VAN DER HAM

LESSUGGESTIES

Bespreken

Het filosofische gedicht *Tuimelgedachten* is een leuke start voor een denkgesprek. Lees het gedicht eerst rustig voor en laat de kinderen meelesen. Na het voorlezen laat je de kinderen vrij reageren op het gedicht. Om ze op weg te helpen kun je bijvoorbeeld vragen:

- Waar gaat het gedicht over?
- Welk idee heeft de 'ik' uit het gedicht over zijn gedachten?
- Wat vind je van zijn idee?

Dichtdenken: de allereerste gedachte

Soms rol je vanuit deze eerste reacties vanzelf het filosofische gesprek in. Gebeurt dat niet, dan vestig je de aandacht nog een keer op de laatste strofe van het gedicht en begin je daar te filosoferen. In die strofe stelt de ik dat je goed moet nadenken over je eerste gedachte. Wat deze laatste strofe in je eigen woorden samen en stel aansluitend deze vragen:

- Wat zou een goede eerste gedachte zijn?
- Wanneer had je jouw eerste gedachte?
- Ben je de baas over je gedachten?
- Moet je je eigen gedachten altijd serieus nemen?
- Zijn er trucjes om (meer) de baas over je gedachten te worden?

Wat is denken?

Uit deze vragen ontstaat meestal de vraag: wat is denken eigenlijk? Onderzoek samen deze vraag:

- Stel, je bent woordenboekmaker en je moet het woord 'denken' omschrijven. Wat zou je dan zeggen?
- Kunnen baby's denken?
- Kun je denken zonder taal?
- Als taal nodig is om te denken, zijn we de eerste twee jaar van ons leven dan een mens of een dier?
- Kunnen dieren denken?

Alles ligt vast!

Sommige kinderen herkennen in het gedicht nog een ander thema, namelijk het filosofische idee dat alles in het leven voorbestemd is. Ook daar kun je samen over filosoferen. Als dit thema opduikt, vraag de kinderen dan waarom dit idee waar kan zijn. Laat ze vervolgens bedenken waarom dit niet waar kan zijn. Ten slotte kunnen ze beredeneren hoe het anders kan zitten. Bijvoorbeeld dat alles wat gebeurt toeval is. Of misschien is er sprake van een mix van beide ideeën.

Tuimelgedachten

Stel dat uit elke gedachte maar één andere gedachte kan volgen. Welke gevolgen heeft dat dan? Laat de kinderen dit onderzoeken door tuimelgedachten te formuleren. Ze bedenken welke gedachte uit een positieve en welke uit een negatieve gedachte kan 'tuimelen'. Gebruik daarvoor het werkblad *Tuimelgedachten*.

Fabien van der Ham is behalve schrijfster gespecialiseerd in filosoferen met kinderen. Ze maakt vanuit haar bedrijf *Filosovvaardig* lesmaterialen, spellen, verhalen en gedichten die kinderen aanzetten tot filosoferen. *Tuimelgedachten* is een voorpublicatie uit de methode *Dichtdenken & denkdichten*.

Tuimelgedachten

In mijn hoofd zit een chip
alles wat ik denk en wat ik zeg,
wat ik doe, ligt al vast, staat klaar
net zoals dominostenen
die vallen door elkaar

Nadenken heeft geen zin
maar mijn hoofd zit toch vol gedoe
tientallen tuimelgedachten,
een paar van nut, maar veel ook niet
liggen braaf te wachten

Wat ik vind, staat al klaar,
in mijn hoofd, al weet ik nu nog
niet wat ik straks dan heb gezegd
De route van mijn gedachten
heb ik niet aangelegd

Het eerste wat ik ooit dacht
zette alles in beweging
en nu denk ik dus als ik nou
toen iets anders had gedacht het
nu anders wezen zou

Ben ik dus dom geweest
Toen ik in de wieg huilend dacht
dat de wereld nooit zou wennen
Terwijl ik gewoon mijn leven
al had moeten plannen

Fabien van der Ham
(uit: Dichtdenken & denkdichten)
Met dank aan: poeziepaleis.nl